

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Георги Стефанов Иванов, преподавател във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, с научна специалност „Гражданско и семейно право“.

Основание за представяне: участие в състава на научно жури по защита на дисертационен труд съгласно Заповед ДО 38-597 от 21.12.2012 г. на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“.

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“

Автор на дисертационния труд: Методи Марков Марков, доктор по право, професор по гражданско и семейно право в катедра „Гражданскоправни науки“ при Юридически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

I. Методи Марков е доктор по право от 1994 г. (Диплома № 23674 на ВАК при МС на РБ). През 2002 г. е избран за доцент, а през 2009 г. – за професор по гражданско и семейно право в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Автор е на пет монографии, осем коментара в съавторство и един самостоятелен, над сто и петдесет статии и осем учебни помагала.

Представеният дисертационен труд „Даване вместо изпълнение“. С., 2012 (291 с.) не повтаря темата на представения за придобиване на ОНС „доктор“ дисертационен труд и не съвпада по

съдържание с хабилитационните трудове за заемане на академичните длъжности „доцент” и „професор”.

С това са изпълнени изискванията на чл. 12 ЗРАСРБ и чл. 35 – 37 ППЗРАСРБ.

II. Дисертационният труд е първото цялостно научно изследване на даването вместо изпълнение в нашата гражданскоправна доктрина. До издаването на труда този институт бе разглеждан като един от способите за погасяване на облигационните отношения само в учебници по облигационно право, както и в една статия, която разглежда частен случай на даването вместо изпълнение (на дялове и акции от търговски дружества вместо изпълнение на парично задължение). В този смисъл дисертационният труд запълва една безспорна и очевидна празнота не само в класическото облигационно право, но и в търговското право (търговското дружествено право, търговските сделки, търговската несъстоятелност). Следва да се има предвид и засиленото икономическо значение на даването вместо изпълнение в периоди на икономически (финансови) кризи с оглед събиране вземанията на кредиторите.

В съчинението са взети предвид всички публикации в нашата цивилистика относно даването вместо изпълнение, които са анализирани през призмата на научната полемика. При критиката на застъпени в доктрината становища авторът излага нови доводи и прави теоретични обобщения, които до този момент не са представени в нашата литература. Към схващанията, към които авторът се присъединява, той прибавя допълнителни аргументи. Критичен и обоснован анализ е направен и на съдебната практика. При разглеждане на нормативните разрешения, теоретичните източници и съдебните решения е използван сравнителноправният

тълкувателен метод. Като по-конкретни приноси (качества, достойнства) на дисертационния труд могат да се посочат:

- обосноваването на извода, според който систематичното място на даването вместо изпълнение не е при останалите способности за погасяване на облигационните отношения, а в раздела за изпълнение на задълженията;

- дефинирането на договора за даване вместо изпълнение и неговата квалификация като самостоятелен, каузален, акцесорен, принципно реален, възмезден договор, който по изключение може да бъде едностранен или двустранен. В тази връзка интерес съставляват аргументите на автора срещу определянето на договора като обективна новация, продажба или смесен договор, които квалификации доминират в облигационноправната теория;

- като безспорен и може би най-съществен принос на автора може да се определи направената съпоставка и отграничение от редица подобни на даването вместо изпълнение фигури като изпълнението (точно или неточно), опрощаването, прихващането, обезщетяването в натура, задатъка и отметнината, алтернативните и факултативните престации;

- положително качество на дисертационния труд е специфицирането на предмета на даденото (новата престация), както и изследването за недействителността на договора с оглед особеностите на унищожителните основания (напр. грешката и крайната нужда);

- достойнство на дисертационния труд е и анализът на отговорността при неизпълнение, която е обусловена от предмета на даденото и характера на първоначалното облигационно отношение, което води до съответно прилагане на правилата за различни други договори (напр. продажба, цесия, наем, изработка);

- приносен характер има и изложеното относно страните по договора за даване вместо изпълнение, както и сключването му от органен представител на юридическо лице или чрез пълномощник. Разгледани са и ограниченията при прилагане на този погасителен способ, които са обусловени от качеството на субектите (напр. държавата или община);

- съчинението съдържа редица приноси елементи и от търговскоправен аспект. Това се отнася преди всичко за прехвърлянето на ценни книги и дялове от търговски дружества, както и за изложените аргументи в подкрепа на разбирането относно допустимостта за придобиване на новоиздадени при увеличаване на капитала акции не само чрез продажба, но и чрез даване вместо изпълнение с цел погасяване задължение на АД. Интерес съставлява и изследването за прилагането (неприлагането) на даването вместо изпълнение в производствата по ликвидация и несъстоятелност;

- подкрепа заслужават и аргументите и изводите на автора за възможното отлагане на погасителното действие на даването вместо изпълнение при поемане на ново задължение (без да се погасява старото при условията на алтернативност), при уговаряне на срок и при сключване на договора като предварителен. Същевременно се отрича становището, според което договорът за даване вместо изпълнение води до изменение на предмета на първоначалното облигационно отношение, което се прекратява и се заменя с ново отношение. Обсъдена е и възможността договорът да има и правопораждащо действие в зависимост от волята на страните и вида на заместващата (новата) престация .

III. Към дисертационния труд могат да се отправят и някои критични бележки. В недостатъчна степен е разгледана

възможността договорът за даване вместо изпълнение да бъде относителна (субективна) търговска сделка. По-обстойно би следвало да бъдат анализирани нормативните разрешения на чужди законодателства, както и на научни разработки и практиката по тяхното прилагане. Дисертационният труд би имал по-значима научна и практическа стойност, ако в него бяха направени повече предложения de lege ferenda.

IV. На основание гореизложеното може да се заключи, че дисертационният труд „Даване вместо изпълнение” съдържа теоретични обобщения и практически разрешения на значим научноприложен проблем, които представляват оригинален принос в гражданскоправната доктрина, поради което давам положителна оценка и предлагам на научното жури да присъди на Методи Марков Марков научната степен „доктор на юридическите науки”.

25.02.2013 г.

Изготвил:

(проф. д-р Георги Стефанов)